

OTİZM TANILI BİR ÖĞRENCİYE TEMEL EŞLEME BECERİLERİNİN ÖĞRETİMİNDE AYRIK DENEMELERLE ÖĞRETİMİN ETKİSİ

Yrd. Doç. Dr. Yeşim Güleç-Aslan
Sakarya Üniversitesi
Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü
yesima@sakarya.edu.tr

Arş. Gör. Uğur Yassıbaş
Sakarya Üniversitesi
Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü

Özet

Otizm spektrum bozukluğu (OSB); sosyal ve iletişim alanlarında sorunlarla ve tekrarlayıcı davranışlarla kendini gösteren bir gelişimsel yetersizdir. OSB tanılı bireylere yönelik en umut veren uygulama, olumlu etkileri araştırmalarca desteklenmiş bilimsel dayanaklı yöntemler temelinde sunulan özel eğitimidir. Ayrık Denemelerle Öğretim (ADÖ), uygulamalı davranış analizine dayalı bilimsel dayanaklı bir yöntemdir. Yıllardır yaygın olarak kullanılan yöntemle ilişkin araştırma bulguları, ADÖ'nün bu bireylerin becerilerinde önemli gelişmeler ve davranış sorunlarında azalmalar sağladığını göstermektedir.

Bu araştırmada, OSB'li bireylerin pek çok becerisi için önkoşul özelliği taşıyan temel eşleme becerilerinin öğretiminde ADÖ'nün etkisi incelenmiştir. Otizm tanılı bir öğrenci ile gerçekleştirilen araştırmanın modeli, tek denekli araştırma modellerinden AB modelidir. Başlama düzeyi, günlük yoklama, genelleme, izleme ve uygulama güvenilirliği verileri toplanıp, analiz edilmiştir. Bulgular, katılımcının ADÖ yöntemiyle öğretimi hedeflenen temel eşleme becerilerini öğrendiğini, öğrendiklerinin kalıcılığının ve genellemesinin sağlandığını göstermiştir. Araştırmanın bulguları tartışılarak, uygulama ve araştırmalara dönük öneriler sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Ayrık Denemelerle Öğretim, Eşleme Becerileri, Otizm Spektrum Bozukluğu, Tek Denekli Araştırma Modeli, Uygulamalı Davranış Analizi.

EFFECT OF DISCRETE TRIAL TEACHING ON TEACHING OF BASIC MATCHING SKILLS TO A CHILD WITH AUTISM

Abstract

Autism Spectrum Disorders (ASD) is a developmental disorders characterized by impairments in social and communication skills. Discrete Trial Teaching (DTT), is an evidence-based method based on applied behavior analysis and practiced in the education of individuals with ASD. Findings related to DTT indicate that it decreases behavioral problems and provides improvement in the skills. In this research, effect of DTT on teaching of basic matching skills which is prerequisite for individuals with ASD was examined. The research conducted with a child with ASD was designed with AB design of single subject experimental research models. There were probe, instruction, generalization, and maintenance sessions in the research. Findings indicate that participant learned targeted basic matching skills, maintained the acquired skills, and generalized the acquired skills across materials. The findings were discussed in terms of implications for instruction and future researches.

Key Words: Autism Spectrum Disorders, Discrete Trial Teaching, Early Intensive Behavioral Intervention, Matching Skills, Single Subject Design.